

4. Бudyко З. М. Фінансово-правова відповідальність за вчинення податкових правопорушень: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / З. М. Бudyко. – Запоріжжя, 2005. – 218 с.

5. Лисенко В. Фінансові санкції і Конституція України / В. Лисенко // Право України. – 1998. – № 12. – С. 32-33.

УДК 342.951

Атаманчук Т. Р., Юрченко Я. Ю., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС КОСМІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ

Космічний об'єкт, використання якого як технічного апарату регулюється національними правовими нормами, з моменту його запуску або спорудження такого об'єкта в космічному просторі, стає об'єктом міжнародного права. Внаслідок цього виникають міжнародні правовідносини, які потребують правового регулювання, а зокрема і визначення правового статусу даного об'єкта.

У міжнародному праві поняття «космічні об'єкти» розуміється як усі види технічних пристроїв, створених людиною, які призначені для використання в космічному просторі. На відміну від об'єктів, створених людиною, космічні об'єкти природного походження охоплює поняття «небесні тіла» [1]. Космічні об'єкти поділяють на дві основні групи – пілотовані та автоматичні. Крім того, залежно від місця діяльності, обидві групи космічних об'єктів, своєю чергою, поділяють на навколоземні орбітальні та міжпланетні космічні об'єкти.

Якщо говорити про правовий статус космічного об'єкта, то важливим критерієм визначення космічного об'єкта є його реєстрація, адже на її основі вирішуються питання юрисдикції та контролю над космічними об'єктами, їх національної приналежності, відповідальності за шкоду, заподіяну ними тощо. Національна реєстрація космічних об'єктів тягне певні наслідки за міжнародним правом. Зокрема, договір про космос 1967 року встановлює, що держава, у реєстр якої занесений космічний об'єкт, зберігає юрисдикцію і контроль над таким об'єктом під час його перебування у космічному просторі. Космічний об'єкт повинен бути повернутий державі, у реєстр якої він занесений, у разі виявлення об'єкта за межами території цієї держави. Таке повернення здійснюється на прохання влади і за рахунок держави, що проводив запуск [2].

Одним з основних документів, на підставі яких здійснюється

реєстрація космічних об'єктів є Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір (1975 р.), у якій вказано, що держава, яка здійснює запуски, повинна зареєструвати такий космічний об'єкт через запис до відповідного реєстру. Про реєстрацію, держави направляють на ім'я Генерального секретаря ООН інформацію не тільки про запуснені космічні об'єкти, але й про об'єкти, які, будучи виведеними з орбіти навколо Землі, більше не перебувають на цих орбітах, чим підтверджується факт припинення міжнародних правовідносин, пов'язаних з польотом конкретного космічного об'єкта [3]. Під державою, що здійснює запуски, розуміють як державу, котра здійснює чи організовує запуск космічного об'єкта, так і державу, з установок чи території якої здійснюється запуск космічного об'єкта. Генеральний секретар веде реєстр, в який заносяться дані про назву держави, яка запускає даний космічний об'єкт, дату і місце запуску, параметри орбіти, призначення космічного об'єкта тощо. Ці дані є відкритими для будь-якої держави. На космічний об'єкт наноситься реєстраційний номер, наданий йому державою, яка його запускає [2].

При реалізації космічного проекту кількома державами або за участю міжнародної організації міжнародним договором можуть бути врегульовані й інші процеси, наприклад, пов'язані зі створенням об'єкта або підготовкою його до запуску. В інших випадках усі питання щодо статусу космічного об'єкту знаходяться в компетенції держави. Саме вона встановлює правовий режим своїх космічних об'єктів у період їх перебування в космосі, включно з можливістю їх відвідання будь-ким. Щодо станцій, установок, обладнання та космічних човнів, які знаходяться на Місяці й інших небесних тілах, то вони відкриті для представників інших держав на основі взаємності [4].

Космічні апарати підлягають обов'язковій державній реєстрації в Державному реєстрі космічних апаратів України згідно з Правилами реєстрації космічних апаратів в Україні, які затверджує Кабінет Міністрів України. Якщо космічний апарат створюється спільно з юридичними особами інших держав чи міжнародними організаціями, то питання його реєстрації вирішується згідно з укладеними міжнародними договорами [5].

Варто додати, що якщо космічний об'єкт завдав шкоди державі або будь-якій фізичній чи юридичній особі такої держави або який може мати небезпечний чи шкідливий характер і держава не може розпізнати вказаний космічний об'єкт, то інші держави-учасниці, включаючи держави, які володіють засобами спостереження за космічними об'єктами та їх супроводження, повинні відповідати на одержане від такої держави прохання про допомогу в ідентифікації об'єкта [1].

Таким чином, правовий режим космічних об'єктів визначається як

нормами міжнародного права, так і національного космічного законодавства, де не існує єдиного визначення космічних об'єктів. Найважливішим критерієм визначення правового статусу космічного об'єкта є його реєстрація, на основі якої вирішуються питання юрисдикції та контролю над космічними об'єктами. Дане питання потребує детальнішого вивчення та вдосконалення правового регулювання.

Література

1. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право / М. О. Баймуратов. – Х.: Одісей, 2008. – 704 с.
2. Космічне право України: збірник національних і міжнародних правових актів / упоряд.: І. П. Андрушко, О. В. Беглий; відп. ред. Н. Р. Малишева та Ю. С. Шемшученко. – 3-тє вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 352 с.
3. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_253
4. Малишева Н. Р. Космічне право: перспективи розвитку в міжнародному і національно-правовому контекстах / Н. Р. Малишева // Вісник Академії правових наук України. – Х.: Право, 2003. – С. 335-349.
5. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. № 502/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/main/502/96-%D0%B2%D1%80>

УДК 342.951

Бузун О. О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

СУТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Останнім часом все більше постає питання на світовій арені, так і на вітчизняних просторах особливості адміністративно-правового регулювання цивільної авіації. Як відомо, цивільна авіація представляє своєрідні відносини, що виникають у зв'язку з використанням повітряного простору за допомогою певних повітряних суден, що мають особливий характер.

Поняття правового регулювання є предметом наукових досліджень як теорії права, так і галузевих наук. У науковій літературі визначається, що правове регулювання визначається як здійснюване державою за